

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 19 marca 1981 r.

w sprawie trybu wykonywania przez Państwową Inspekcję Pracy czynności kontrolnych oraz obowiązków zakładów pracy w tym zakresie.

Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 6, poz. 23) Rada Państwa uchwala, co następuje:

§ 1. Tryb wykonywania przez Państwową Inspekcję

Pracy czynności kontrolnych oraz obowiązki zakładów pracy w tym zakresie określa załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 19 marca 1981 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

Załącznik do uchwały Rady Państwa z dnia 19 marca 1981 r. (poz. 60).

CZYNNOŚCI KONTROLNE PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEJ INSPEKЦИИ PRACY

Zasady ogólne.

§ 1. 1. Inspektor pracy jest podstawowym organem Państwowej Inspekcji Pracy, kontrolującym i nadzorującym przestrzeganie przepisów prawa pracy oraz wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy bezpośrednio w zakładach pracy.

2. Kontrola zakładów pracy, zwana dalej „kontrolą zakładu”, jest podstawową formą realizacji zadań Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 2. 1. Inspektorzy pracy przeprowadzają kontrolę zakładu jednoosobowo lub w zespole kontrolującym, na podstawie legitymacji służbowej, na obszarze określonym w tej legitymacji.

2. Inspektorzy pracy mogą przeprowadzać kontrolę na innym obszarze niż określony w legitymacji służbowej na podstawie imiennego upoważnienia do przeprowadzania kontroli.

3. Imienne upoważnienia do przeprowadzania kontroli wydaje Główny Inspektor Pracy.

§ 3. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy nadzorujący czynności kontrolne przeprowadzają kontrole lub biorą udział w zespołach kontrolujących na podstawie legitymacji służbowej albo imiennego upoważnienia.

§ 4. W kontrolach zakładu mogą brać udział specjaliści powołani do dokonywania niezbędnych ustaleń na podstawie imiennego upoważnienia wydanego przez okręgowego inspektora pracy.

§ 5. 1. Osoby przeprowadzające kontrole są uprawnione do wstępu oraz do przeprowadzania kontroli zakładu o każdej porze dnia i nocy bez potrzeby uzyskiwania przepustki oraz nie podlegają rewizji osobistej, przewidzianej w wewnętrznym regulaminie kontrolowanego zakładu.

2. Osoby przeprowadzające kontrole są obowiązane do przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz przepisów o postępowaniu w sprawach tajnych i tajnych specjalnego znaczenia, obowiązujących w kontrolowanym zakładzie.

Przeprowadzanie kontroli.

§ 6. 1. Kontrolę przeprowadza się w zasadzie w dniach i godzinach pracy obowiązujących w kontrolowanym zakładzie, a w razie potrzeby — również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy.

2. Czynności kontrolne przeprowadza się w zakładzie, a także w innych miejscach wykonywania pracy przez pracowników zakładu. W miarę potrzeby czynności kontrolne, np. badanie dokumentów, przesłuchiwanie świadków, przeprowadza się również w siedzibie inspektora pracy.

§ 7. 1. Kierownik zakładu obowiązany jest zapewnić inspektorowi pracy warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzania kontroli. W szczególności należy zapewnić niezwłoczne przedstawienie żądanych dokumentów i materiałów oraz terminowe udzielanie wyjaśnień przez pracowników zakładu. W uzasadnionych wypadkach kierownik zakładu powinien zapewnić inspektorowi pracy środki transportu oraz zakwaterowanie.

2. O rozpoczęciu kontroli inspektor pracy może poinformować pracowników w sposób w tym zakładzie przyjęty.

§ 8. 1. Przeprowadzając kontrolę inspektor pracy współpracuje ze związkami zawodowymi i organami samorządu pracowniczego, działającymi na terenie kontrolowanego zakładu, oraz społecznymi inspektorami pracy.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, polega między innymi na informowaniu o tematyce kontroli oraz na wzajemnym przekazywaniu uwag i spostrzeżeń.

§ 9. Podczas przeprowadzania kontroli inspektor pracy dokonuje ustaleń, między innymi na podstawie własnych spostrzeżeń oraz w oparciu o analizy: informacji, dokumentów i innych materiałów, o których mowa w art. 20 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 10. 1. Inspektor pracy może sporządzać lub żądać od zakładu kontrolowanego sporządzenia niezbędnych dla dokonania ustaleń odpisów oraz wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń opartych na dokumentach.

2. Zgodność odpisów i wyciągów oraz zestawień obliczeń z dokumentami potwierdza kierownik komórki organizacyjnej, w której dokument się znajduje.

§ 11. 1. W kontroli zakładu pracy uczestniczy osoba odpowiedzialna za dany zakład, dział, odcinek pracy lub pracownik upoważniony przez kierownika zakładu.

2. O potrzebie wykonania podczas kontroli zdjęć fotograficznych rozstrzyga inspektor pracy. Zdjęcia fotograficzne powinny być załączone do protokołu kontrolnego.

§ 12. 1. Każdy pracownik kontrolowanego zakładu obowiązany jest na żądanie inspektora pracy udzielić wszelkich wyjaśnień ustnych lub pisemnych w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli, w terminie wyznaczonym przez inspektora pracy.

2. Przepis ust. 1 dotyczy również osób zatrudnionych w zakładzie przed przeprowadzeniem czynności kontrolnych.

§ 13. Każdy pracownik zakładu może w związku z przeprowadzaną kontrolą złożyć z własnej inicjatywy pisemne lub ustne oświadczenie.

§ 14. 1. O potrzebie przesłuchania świadków rozstrzyga inspektor pracy.

2. W zakresie przesłuchania świadków stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 15. 1. Jeżeli w toku kontroli zachodzi potrzeba dokonania pewnych czynności przez specjalistów, kierownik zakładu lub jednostki nadrzędnej — na wniosek inspektora pracy — wyznacza pracowników posiadających odpowiednie przygotowanie fachowe dla dokonania tych czynności i w miarę potrzeby sporządzenia ich opisu wraz z oceną i wnioskami.

2. Koszty związane z wykonywaniem czynności kontrolnych dotyczących zakładu pracy pokrywa ten zakład.

Protokół.

§ 16. Inspektor pracy sporządza zwięzły protokół z dokonanych ustaleń, mających istotne znaczenie dla podjęcia decyzji.

§ 17. 1. Protokół z przeprowadzonej kontroli zakładu sporządza się tak, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby.

2. W szczególności protokół powinien zawierać:

- 1) zastrzeżenie, że protokół służy tylko do użytku służbowego,
- 2) nazwę kontrolowanego zakładu w pełnym brzmieniu i jego dokładny adres oraz nazwę jednostki nadrzędnej,
- 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolującego zakład,
- 4) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w danym zakładzie,
- 5) imię i nazwisko kierownika zakładu kontrolowanego oraz w miarę potrzeby datę objęcia przez niego stanowiska,
- 6) informację o realizacji uprzednio wydanych zarządzeń nakazowych inspektorów pracy,
- 7) opis stanu faktycznego stwierdzonego podczas wykonywania czynności kontrolnych, a zwłaszcza rodzaj stwierdzonych naruszeń przepisów prawa pracy i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 8) informację o wydanych podczas kontroli decyzjach ogłaszanych ustnie i o ich realizacji,
- 9) wyszczególnienie załączników stanowiących składową część protokołu,
- 10) datę i miejsce podpisania protokołu.

§ 18. 1. Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w kontroli.

2. Skreśleń i poprawek w protokole należy tak dokonywać, aby wyrazy skreślone i poprawione były czytelne. Skreślenia i poprawki powinny być stwierdzone w protokole przed jego podpisaniem.

3. Protokół podpisuje kierownik kontrolowanego zakładu i przeprowadzający kontrolę.

4. Jeżeli przed podpisaniem protokołu kierownik zakładu zgłosił umotywowane zastrzeżenia do konkretnych faktów ujętych w protokole, inspektor pracy zobowiązany jest dodatkowo zbadać przedstawione dowody i w uzasadnionym wypadku uzupełnić protokół.

5. Kierownik zakładu, który odmawia podpisania protokołu, obowiązany jest złożyć pisemne wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

6. W razie odmowy podpisania protokołu i złożenia wyjaśnień co do przyczyn tej odmowy czyni się o tym wzmiankę w protokole.

7. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika zakładu nie stanowi przeszkody do podjęcia decyzji.

§ 19. 1. Kierownik kontrolowanego zakładu na wniosek inspektora pracy organizuje naradę w celu omówienia nieprawidłowości ujawnionych podczas kontroli oraz ustalenia przedsięwzięć niezbędnych do ich usunięcia.

2. W naradzie powinni uczestniczyć zainteresowani pracownicy zakładu, zajmujący stanowiska kierownicze.

3. Na naradę zaprasza się przedstawicieli samorządu robotniczego oraz związków zawodowych, organizacji politycznych i społecznych, działających w tym zakładzie.

4. Naradzie przewodniczy kierownik zakładu. Wyniki kontroli przedstawia inspektor pracy. Osoby biorące udział w naradzie mogą zgłaszać wnioski zmierzające do likwidacji stwierdzonych nieprawidłowości.

Rozstrzygnięcie spraw.

§ 20. Inspektor pracy jest organem uprawnionym do samodzielnego podejmowania decyzji wynikających z kontroli zakładów pracy, w zakresie określonym w przepisach ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

§ 21. W wyniku ustaleń dokonanych w toku kontroli inspektor pracy wydaje nakazy w formie:

- 1) decyzji ustnej,
- 2) wpisu do dziennika budowy lub książki kontroli zakładu,
- 3) nakazu doręczanego na piśmie.

§ 22. Decyzje ustne wydaje inspektor pracy w toku kontroli kierownikowi zakładu, działu lub odcinka pracy w celu likwidacji nieprawidłowości, które mogą być usunięte podczas trwania kontroli.

§ 23. 1. Nakaz, o którym mowa w § 21 pkt 3, powinien zawierać w szczególności:

- 1) treść zarządzeń nakazowych,
- 2) podstawę prawną zarządzeń nakazowych,
- 3) terminy realizacji zarządzeń nakazowych,
- 4) pouczenie o środkach odwoławczych.

2. Nakaz pisemny sporządza się w niezbędnej ilości egzemplarzy.

§ 24. Kierownik zakładu, któremu wydany został nakaz, obowiązany jest do informowania inspektora pracy o realizacji zarządzeń nakazowych z upływem terminu określonego w nakazie.

§ 25. 1. W sprawach naruszeń, które nie są objęte zakresem przedmiotowym nakazu, określonym w art. 9 pkt 1 i 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, inspektor pracy sporządza wystąpienie do kierownika zakładu pracy, jednostki nadrzędnej lub innego organu, zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapobieżenia im w przyszłości.

2. Wystąpienie może również zawierać wnioski o zastosowanie konsekwencji służbowych, dotyczących w szczególności odwołania lub zwolnienia z zajmowanych stanowisk osób odpowiedzialnych za stwierdzone naruszenia.

§ 26. W razie stwierdzenia w toku czynności kontrolnych naruszeń przepisów prawa pracy, mających znamiona wykroczenia, inspektor pracy wszczyna postępowanie w sprawach o wykroczenie przeciwko prawom pracownika.

§ 27. 1. Inspektor pracy może dla celów profilaktycznych badać okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy, zwłaszcza śmiertelnych, zbiorowych (katastrof) oraz powodujących ciężkie uszkodzenie ciała.

2. Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy przez inspektora jest niezależne od ustaleń zespołów powypadkowych.

§ 28. 1. Skargi pracowników dotyczące spraw, które należą do właściwości organów inspekcji pracy, rozpatruje w pierwszej instancji inspektor pracy.

2. Organem wyższego stopnia w sprawach skarg, o których mowa w ust. 1, jest okręgowy inspektor pracy. Skargi i wnioski ewidencjonuje się w oddzielnych rejestrach prowadzonych w okręgowych inspektoratach i w Głównym Inspektoracie Pracy.

3. Okręgowi inspektorzy pracy i wyznaczony zastępca Głównego Inspektora Pracy kontrolują raz w miesiącu prawidłowość załatwiania skarg i wniosków, potwierdzając to adnotacją w rejestrze.

§ 29. 1. Jeżeli ustalenia dokonane w toku czynności kontrolnych wskazują na potrzebę podjęcia odpowiednich decyzji przez naczelne organy administracji państwowej i gospodarczej, stosowne informacje oraz wnioski o podjęcie niezbędnych decyzji przedstawiają Główny Inspektor Pracy lub jego zastępcy.

2. Wystąpienia do organów władzy i administracji państwowej szczebla wojewódzkiego kierują okręgowi inspektorzy pracy.

§ 30. O ujawnionych podczas kontroli faktach, noszących znamiona czynów przestępczych, inspektor pracy zawiadamia właściwy organ ścigania.

§ 31. Główny Inspektor Pracy wydaje szczegółowe instrukcje o sposobie wykonywania czynności kontrolnych i rozstrzygania spraw przez pracowników Państwowej Inspekcji Pracy.